

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Weer en klimaat

- 1 maximumscore 2**
- Juist weerelement: de wind (-richting) 1
  - Door het draaien van de wind verdwijnt de matigende invloed van zee / een wind afkomstig uit het noorden is kouder (dan een wind afkomstig uit het zuiden). 1
- 2 A**
- 3 D**
- 4 maximumscore 2**
- 1 = gematigd zeeklimaat
2 = lagere
3 = opstijgen tegen een gebergte
- indien drie antwoorden juist 2
indien twee antwoorden juist 1
indien minder dan twee antwoorden juist 0
- 5 D**
- 6 maximumscore 1**
- groter
- Voorbeelden van een juist argument zijn:
- Klimaatverandering zal in (sommige delen van) Spanje vaker tot extreem droog weer leiden.
  - Het droge seizoen in Spanje wordt langer.
  - De vegetatie en/of de bodem zijn vaker uitgedroogd.

Opmerkingen

Antwoorden die alléén ingaan op een verhoging van de temperatuur dienen fout gerekend te worden.

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.

Vraag	Antwoord	Scores
7	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van een juiste maatregel door natuurbeheerders zijn: <ul style="list-style-type: none"> – meer bomen/vegetatie planten – de bodem verbeteren (zodat de vegetatie beter groeit) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van een juiste maatregel door overheden zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Steenkolencentrales laten sluiten / op halve kracht laten draaien. – Subsidies geven om in alternatieve energie te investeren. 	1
8	maximumscore 2	
	1 = onjuist 2 = onjuist 3 = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
9	maximumscore 1	
	Uit het argument moet blijken dat het temperatuurverschil tussen zomer en winter in klimaatgrafiek 2 heel groot is / groter is dan in de andere twee klimaatgrafieken.	
10	B	
11	C	
12	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • woestijnklimaat 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Juiste kenmerken van een woestijnklimaat zijn: overwegend helder weer / woestijnen liggen in het algemeen onder invloed van hogedrukgebieden 	1
13	maximumscore 1	
	Een juist natuurlijk gevaar is opstuwning van het zeewater / overstroming door de zee.	
14	maximumscore 1	
	Voorbeelden van juiste maatregelen zijn: <ul style="list-style-type: none"> – ramen dichttimmeren / zandzakken leggen / medicijnen, water en voedsel inslaan – evacueren 	
15	maximumscore 1	
	Een juiste oorzaak is klimaatverandering / warmer zeewater.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Water

---

16 maximumscore 1

1 - 3 - 2

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij een volledig juiste volgorde.

17 maximumscore 2

- Een juist natuurlijk verschil is dat de Waal meer water afvoert / een stabielere waterafvoer heeft dan de Maas (waardoor de Waal beter bevaarbaar is) 1
- Een juiste economische reden is dat de Waal een groter achterland heeft dan de Maas / verbonden is met het Ruhrgebied in Duitsland 1

18 maximumscore 1

verzilting

Uit het antwoord moet blijken dat door verzilting het water te zout wordt voor gebruik.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.

19 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Door de hogere dijken kan de waterstand worden verhoogd daardoor is er meer water beschikbaar voor irrigatie.
- Door een hogere waterstand in het IJsselmeer stijgt ook het grondwaterpeil in de buurt van het IJsselmeer.

20 maximumscore 1

1 = piekafvoer

2 = weinig

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.

21 maximumscore 2

- Voorbeeld van een juiste reden voor weinig steun van bewoners is dat om ruimte te maken voor een nevengeul dan gebouwen afgebroken moeten worden. 1
- Voorbeelden van een juist nadeel zijn dat een tunnel erg duur is / dat gebouwen kunnen verzakken door de aanleg van een tunnel. 1

Vraag	Antwoord	Scores
22	<p>maximumscore 1 plaats 1 Op plaats 1 komt het water tot stilstand in het stuwmeer / reservoir (waardoor het sediment kan bezinken).</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.</i></p>	
23	<p>maximumscore 1 De juiste oorzaak is dat de bevolking (in het stroomgebied) sterk is toegenomen.</p>	
24	<p>maximumscore 1 krimpt Juiste antwoorden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De invloed van (kust)erosie / zee neemt toe. - De rivier voert minder sediment aan. <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.</i></p>	
25	<p>C</p>	
26	<p>maximumscore 2 1 = onjuist 2 = juist 3 = juist</p>	
	<p>indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist</p>	<p>2 1 0</p>
27	<p>maximumscore 2 Juiste argumenten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er wordt zeewater gebruikt in plaats van (fossiel) grondwater. - Er wordt hernieuwbare energie gebruikt. - Er wordt woeste grond / woestijn omgezet in landbouwgrond. <p>per juist argument</p>	<p>1</p>
28	<p>maximumscore 1 Uit het antwoord moeten blijken dat door uitbreiding van het Sahara Forest Project geen extra vraag ontstaat naar water uit de Jordaan.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste oorzaken zijn:

- Na een bosbrand is de bodem onbeschermd.
- Na een bosbrand wordt de neerslag niet meer opgevangen door de vegetatie.
- Na een bosbrand waait de bodem makkelijker weg.

30 maximumscore 1

stroomopwaarts

Een voorbeeld voor een juist argument is:

- Door de Ilisudam is het waterpeil in de Tigris gestegen.
- Door de Ilisudam is er een stuwmeer ontstaan op de plek van Oud-Hasankeyf.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.

31 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist voordeel zijn:

- De huizen in Nieuw-Hasankeyf zijn moderner / ruimer dan de oude huizen.
- Voor de landbouw is meer irrigatiewater beschikbaar.
- De bewoners kunnen gebruikmaken van goedkope elektriciteit.

Bevolking en ruimte

---

32 maximumscore 1

Een juiste oorzaak is migratie / een positief migratiesaldo / een vestigingsoverschot.

33 maximumscore 1

langs de randen van Nederland

Uit het antwoord moet blijken dat langs de randen van Nederland veel mensen wegtrekken / door vergrijzing een sterfteoverschot ontstaat.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.

Vraag	Antwoord	Scores
34	maximumscore 2 1 = juist 2 = juist 3 = onjuist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
35	maximumscore 2 1 = onjuist 2 = juist 3 = onjuist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
36	maximumscore 1 R - Q - P	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij een volledig juiste volgorde.</i>	
37	maximumscore 2 1 = juist 2 = juist 3 = onjuist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
38	B	
39	maximumscore 1 Voorbeelden van een juiste verbetering zijn: – schonere lucht – minder geluidsoverlast – minder verkeersopstoppingen	

Vraag	Antwoord	Scores
40	maximumscore 1 Voorbeelden van juiste aanwijzingen zijn: – De Berlijnse binnenstad heeft een uitgebreid spoornet. – De Berlijnse binnenstad heeft een uitgebreid metronet. – De Berlijnse binnenstad heeft een uitgebreid OV-net.	
41	maximumscore 1 Voorbeelden van juiste oplossingen zijn: – P+R's aanleggen / Parkeergarages aanleggen buiten de binnenstad in de buurt van openbaar vervoer. – Openbaar vervoer goedkoop maken voor reizigers.	
42	maximumscore 1 bevolkingsdiagram 2 Een juist argument gaat in op de vergrijzing van de Chinese bevolking in 2020 / het feit dat in 1980 er sprake is van een grote jonge bevolking. <i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.</i>	
43	maximumscore 2 1 = juist 2 = onjuist 3 = juist indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist	 2 1 0
44	maximumscore 2 1 = juist 2 = juist 3 = onjuist indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist	 2 1 0
45	maximumscore 1 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn: – gunstige ligging ten opzichte van grote scheepvaartroutes – aanwezigheid van een grote beroepsbevolking	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

46 maximumscore 1

sociale bevolkingsgroei

Juiste argumenten zijn:

- Het aandeel jongvolwassenen neemt (relatief) toe.
- Het aandeel kinderen/jongeren neemt (relatief) niet toe/af.
- Hoewel de totale bevolking toeneemt, neemt het aantal kinderen percentueel niet toe.

47 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- De bomen zorgen voor schaduw / door verdamping voor verkoeling.
- De bomen zuiveren lucht.
- Het gebouw ziet er aangenamer uit.

Bronvermeldingen

---

bron 1	KNMI, 2021
bron 2	KNMI, 2015
bron 3	KNMI, 2021
bron 4	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2023
bron 5	climate-data.org, klimadiagramme.de
bron 6	F. Avendano, shutterstock.com rechtenvrije stockfoto-ID: 2031357968 / Iness_la_luz, shutterstock.com rechtenvrije stockfoto-ID 281773646
bron 7	nos.nl/artikel/2397596-zuiden-spanje-geteisterd-door-bosbranden-2500-mensen-geevacueerd, 12 september 2021
bron 8	Lien De Cooman en Pieterjan Huyghebaert via vrt.be, 14 november 2021
bron 9	i0.wp.com/fantastischoostenrijk.nl/wp-content/uploads/2020/02/1-pslv_20020718_20020712.gif?ssl=1
bron 10	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2023
bron 11	climate-data.org, klimadiagramme.de
bron 12	De Grote Bosatlas 56e ed. p. 184 en 185
bron 13	nu.nl, 29 augustus 2021
bron 14	weather.com, 2 september 2021
bron 15	V. Kovalcik, shutterstock.com rechtenvrije stockfoto-ID 518529523 / T.W. van Urk, shutterstock.com rechtenvrije stockfoto-ID 1156216693 / Z. Major, shutterstock.com rechtenvrije stockfoto-ID 719168239
bron 16	De Grote Bosatlas 56e ed. p. 52 kaart A
bron 17	De Grote Bosatlas 55e ed. p. 45 kaart A
bron 18	De Grote Bosatlas 55e ed. p. 44 kaart D
bron 19	swartvast.nl/plaatjes/AHN_Limburg.jpg
bron 20	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2023
bron 21	witteveenbos.com/nl/nieuws/tunnel-kan-overstromingoverlast-valkenburg-beperken, 9 september 2021
bron 22	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2023
bron 23	Google Earth
bron 24	earthobservatory.nasa.gov/images/148075/a-fast-changing-delta-in-china, 24 oktober 2020
bron 25	De Grote Bosatlas 55e ed. p.167 kaart A
bron 26	De Grote Bosatlas 55e ed. p.169 kaart A
bron 27	newatlas.com/sahara-forest-project-pilot-plant-approved/17633/, 19 januari 2011
bron 28	De Grote Bosatlas 55e ed. p.153 kaart B
bron 29	E. Arslan, shutterstock.com rechtenvrije stockfoto-ID 2041641281
bron 30	Google Earth
bron 31	data.pbl.nl/api/embed/infographic/data/nl/rpg13/006i/02/006i_rpg13_02_nl.pdf
bron 32	cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/regionaal/jongeren-en-ouderen; demografie-portal.de/DE/Fakten/aeltere-bevoelkerung-regional.html
bron 33	De Grote Bosatlas 55e ed. p. 101 kaart F
bron 34	J. Dagevos, R. Euwals, M. Gijsberts, H. Roodenburg, cpb.nl/sites/default/files/publicaties/download/turken-nederland-en-duitsland-de-arbeidsmarktpositie-vergeleken.pdf, p. 35
bron 35	tagesspiegel.de/berlin/verkehrspolitik-in-berlin-der-s-bahn-ring-als-grenze-einer-riesigen-parkzone/14784494.html, 03 november 2016

- bron 36 populationpyramid.net
- bron 37 fd.nl/weekend/1242400/de-lange-mars-huiswaarts-waar-de-dumplings-wachten, 16 februari 2018
- bron 38 emergingmarkets.blog.franklintempleton.com/nl/2016/01/27/shenzhen-stad-in-beweging/, 27 januari 2016
- bron 39 De Grote Bosatlas 55e ed. p. 168 kaart B
- bron 40 urbanage.lsecities.net/
- bron 41 designboom.com